

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE L'INTERIOR

11193 *Reial decret 837/2020, de 15 de setembre, pel qual s'aprova la Directriu bàsica de planificació de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil.*

El Reglament (UE) núm. 996/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, sobre investigació i prevenció d'accidents i incidents en l'aviació civil i pel qual es deroga la Directiva 94/56/CE, disposa que cada Estat membre ha d'elaborar a escala nacional un pla d'emergència relatiu als accidents d'aviació civil.

D'aquesta manera, el Reial decret 632/2013, de 2 d'agost, d'assistència a les víctimes d'accidents de l'aviació civil i els seus familiars i pel qual es modifica el Reial decret 389/1998, de 13 de març, pel qual es regula la investigació dels accidents i els incidents d'aviació civil, estableix que els accidents d'aviació civil es consideren un risc susceptible de generar emergències, als efectes de garantir que els plans de protecció civil els inclouen en l'inventari de riscos potencials.

En conseqüència, la Llei 17/2015, de 9 de juliol, del Sistema Nacional de Protecció Civil, disposa en l'article 15 que el risc d'emergències per accidents d'aviació civil ha de ser objecte de plans especials de protecció civil.

Aquesta Directriu estableix, per tant, els criteris mínims que han de complir aquests plans especials de protecció civil davant el risc d'emergències d'aviació civil, a elaborar per les diferents administracions públiques, pel que fa al seu esquema organitzatiu i funcional, de manera que es garanteixi la coordinació adequada de les actuacions de tots els òrgans participants, en l'àmbit territorial que correspongui en cada cas.

Aquest Reial decret s'adequa als principis de bona regulació que estableix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i, en particular, als principis de necessitat i eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

La Directriu bàsica s'ha elaborat en el si d'un grup de treball constituït en l'àmbit del Consell Nacional de Protecció Civil i ha rebut l'informe aquest, en la reunió del 8 d'abril de 2019.

En virtut d'això, a proposta del ministre de l'Interior, amb l'aprovació prèvia de la ministra de Política Territorial i Funció Pública, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 15 de setembre de 2020,

DISPOSO:

Article únic. Aprovació de la Directriu bàsica de planificació de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil.

S'aprova la Directriu bàsica de planificació de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil, que s'insereix a continuació.

Disposició addicional única. No increment de la despesa pública.

Les mesures que inclou aquesta norma no poden comportar un increment de dotacions ni de retribucions ni d'altres despeses de personal.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.29a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de seguretat pública.

Disposició final segona. *Desplegament normatiu i aplicació.*

S'habilita el ministre de l'Interior per dictar les disposicions oportunes per a l'aplicació i el desplegament d'aquest Reial decret i de la Directriu que aprova.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor al cap de vint dies de la publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 15 de setembre de 2020.

FELIPE R.

El ministre de l'Interior,
FERNANDO GRANDE-MARLASKA GÓMEZ

DIRECTRIU BÀSICA DE PLANIFICACIÓ DE PROTECCIÓ CIVIL DAVANT EMERGÈNCIES AERONÀUTIQUES D'AVIACIÓ CIVIL

ÍNDEX

1. Disposicions generals.
  - 1.1 Objecte.
  - 1.2 Abast.
  - 1.3 Definicions.
  - 1.4 Marc legal.
2. Elements bàsics per a la planificació.
  - 2.1 Anàlisi de riscos.
  - 2.2 Recerca i localització d'aeronaus sinistrades.
  - 2.3 Notificació.
  - 2.4 Actuacions bàsiques a considerar en els plans.
  - 2.5 Fases i situacions operatives dels plans especials de comunitat autònoma.
3. Estructura general i contingut mínim de la planificació de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil.
  - 3.1 Característiques bàsiques.
  - 3.2 El Pla estatal de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil.
    - 3.2.1 Concepte.
    - 3.2.2 Funcions bàsiques.
    - 3.2.3 Contingut mínim.
  - 3.3 Els plans especials de protecció civil de comunitats autònomes davant emergències aeronàutiques d'aviació civil.
    - 3.3.1 Concepte.
    - 3.3.2 Funcions bàsiques.
    - 3.3.3 Contingut mínim.

- 3.4 Coordinació entre el Pla estatal i els plans especials de comunitats autònomes.
  - 3.4.1 Òrgans de coordinació i transferència de responsabilitats en la direcció d'emergències.
  - 3.4.2 Informació sobre successos i previsions de risc.
- 3.5 Plans d'àmbit local davant el risc d'emergències de protecció civil.
- 4. Guia tècnica.
- Annex. Anàlisi de riscos.

1. Disposicions generals

1.1 Objecte: aquesta Directriu bàsica de planificació de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil té per objecte l'establiment dels criteris mínims que han de complir els plans especials de protecció civil davant aquest tipus d'emergències, a elaborar per les diferents administracions públiques, pel que fa al seu esquema organitzatiu i funcional, de manera que es garanteixi la coordinació adequada de les actuacions de tots els òrgans participants, en l'àmbit territorial que correspongui en cada cas; tot això, segons el que disposa l'apartat 3 de l'article 15 de la Llei 17/2015, de 9 de juliol, del Sistema Nacional de Protecció Civil.

1.2 Abast: els plans especials de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil (d'ara endavant, plans especials) són aplicables a:

- Les emergències ocorregudes en instal·lacions aeronàutiques, siguin produïdes o no per accidents d'aeronaus, en la mesura que el sistema públic ordinari d'atenció d'emergències sigui insuficient.
- Els accidents d'aeronaus ocorreguts dins de l'espai aeri de sobirania i de responsabilitat espanyola, sense perjudici del que estableixin els acords de serveis de recerca i salvament subscrits per Espanya.
- Les emergències d'aeronaus en vol que puguin derivar en accident però que encara no s'ha produït.
- Les actuacions d'atenció a l'emergència a dur a terme, en coordinació amb el Servei de Recerca i Salvament Aeri, la Direcció General de la Marina Mercant i la Societat de Salvament i Seguretat Marítima (SASEMAR), en els casos en què l'accident hagi ocorregut al mar.
- Les activitats necessàries per a l'assistència a les víctimes nacionals d'accidents aeris i els seus familiars, quan, havent ocorregut aquests fora de l'espai aeri de responsabilitat espanyola, les aeronaus implicades tinguin l'origen o la destinació en aquest espai aeri.
- Les activitats necessàries per a l'assistència a víctimes d'accidents aeris i els seus familiars, quan, havent ocorregut aquests dins de l'espai aeri de responsabilitat espanyola, les aeronaus implicades no tinguin l'origen o la destinació en aquest espai aeri.

Els plans especials elaborats d'acord amb aquesta Directriu bàsica també són aplicables a les emergències d'aeronaus civils ocorregudes en bases aèries o aeròdroms militars oberts al trànsit aeri civil. Per consegüent, quan en aquesta Directriu bàsica es faci referència a emergències d'aeronaus en aquestes bases aèries, s'hi consideren exclusivament les de tipus civil.

Als efectes de l'aplicació d'aquesta Directriu, les referències als gestors de les instal·lacions aeronàutiques, en el cas de les bases aèries militars obertes al trànsit civil, s'entenen referides als caps de les bases aèries esmentades, de conformitat amb el que estableix el Reial decret 1167/1995, de 7 de juliol, sobre règim d'ús dels aeròdroms utilitzats conjuntament per una base aèria i un aeroport i de les bases aèries obertes al trànsit civil.

Els plans especials elaborats d'acord amb aquesta Directriu bàsica no són aplicables als accidents en què es vegin involucrades aeronaus de les Forces Armades o dels cossos i forces de seguretat. No obstant això, a requeriment de les autoritats militars o policials, els òrgans competents de les comunitats autònomes poden activar els plans especials per atendre les situacions d'emergència produïdes. Per fer-ho, els plans especials han de preveure procediments explícits que incloguin els protocols d'actuació i coordinació necessaris entre els mitjans d'emergències civils i militars.

En el cas d'emergències relacionades amb actes il·lícits (apoderament il·lícit d'aeronau, sabotatge, amenaça d'explosius, etc.), així com en emergències de salut pública d'importància internacional, aquests plans es poden aplicar com a suport per pal·liar les conseqüències sobre les persones i els seus béns, i, no obstant això, queden subordinats al que disposa la normativa en cada cas aplicable.

1.3 Definicions: als efectes d'aquesta Directriu, s'han de tenir en compte les definicions següents:

Instal·lacions aeronàutiques:

- a) Aeròdrom: zona definida (inclosos els edificis, les instal·lacions i els equips) a terra, a l'aigua o en una estructura fixa, fixada extraterritorialment o flotant per ser utilitzada totalment o parcialment per a la sortida, l'arribada o el moviment en superfície d'aeronaus.
- b) Aeroport: qualsevol aeròdrom en què hi hagi de manera permanent instal·lacions i serveis amb caràcter públic per assistir de manera regular el trànsit aeri, permetre l'aparcament i reparacions del material aeri i rebre o despatxar passatgers o càrrega.
- c) Heliport: aeròdrom o àrea definida sobre una estructura destinada a ser utilitzada totalment o parcialment per a l'arribada, la sortida o el moviment de superfície dels helicòpters.

Zona A d'instal·lació aeronàutica: zona de l'àmbit d'aplicació del Pla d'autoprotecció de la instal·lació aeronàutica que cobreix el límit del recinte d'aquesta instal·lació.

Zona E d'instal·lació aeronàutica: zona que cobreix els voltants de la instal·lació aeronàutica i que és coherent amb la zona E que defineix el Pla d'autoprotecció d'aquesta instal·lació.

Emergència de protecció civil: situació de risc col·lectiu sobrevinguda per un esdeveniment que posa en perill imminent persones o béns i exigeix una gestió ràpida per part dels poders públics per atendre-la i mitigar els danys i tractar d'evitar que es converteixi en una catàstrofe. Es correspon amb altres denominacions, com ara emergència extraordinària, per contraposició a emergència ordinària, que no té afectació col·lectiva.

Emergència en instal·lació aeronàutica: qualsevol situació de risc col·lectiu que tingui lloc a l'interior d'una instal·lació aeronàutica que requereixi l'activació del Pla d'autoprotecció.

Mercaderies perilloses per via aèria: qualsevol objecte o substància que pugui constituir un risc per a la salut, la seguretat, la propietat o el medi ambient i que figuri a la llista de mercaderies perilloses o estigui classificat com a tal en les instruccions tècniques per al transport sense riscos de mercaderies perilloses per via aèria.

En aquesta Directriu es consideren, a més, les definicions que inclou el Reglament (UE) núm. 996/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, sobre investigació i prevenció d'accidents i incidents en l'aviació civil i pel qual es deroga la Directiva 94/56/CE.

1.4 Marc legal: per situar el marc legal i reglamentari dels diferents plans d'actuació, s'hi han d'assenyalar les normes següents:

- Llei 17/2015, de 9 de juliol, del Sistema Nacional de Protecció Civil.
- Norma bàsica de protecció civil, aprovada pel Reial decret 407/1992, de 24 d'abril.
- Norma bàsica d'autoprotecció dels centres, establiments i dependències dedicades a activitats que puguin donar origen a situacions d'emergència, aprovada pel Reial decret 393/2007, de 23 de març.

- Protocol d'intervenció de la Unitat Militar d'Emergències, aprovat pel Reial decret 1097/2011, de 22 de juliol.
- Llei 21/2003, de 7 de juliol, de seguretat aèria.
- Llei 48/1960, de 21 de juliol, de navegació aèria.
- Reglament de circulació aèria, aprovat pel Reial decret 57/2002, de 18 de gener.
- Reglament (UE) 139/2014 de la Comissió, de 12 de febrer de 2014, pel qual s'estableixen els requisits i procediments administratius relatius als aeròdroms, de conformitat amb el Reglament (CE) núm. 216/2008 del Parlament Europeu i del Consell.
- Reglament 996/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, sobre investigació i prevenció d'accidents i incidents en l'aviació civil i pel qual es deroga la Directiva 94/56/CE.
- Reial decret 862/2009, de 14 de maig, pel qual s'aproven les normes tècniques de disseny i operació d'aeròdroms d'ús públic i es regula la certificació dels aeroports de competència de l'Estat.
- Reial decret 632/2013, de 2 d'agost, d'assistència a les víctimes d'accidents de l'aviació civil i els seus familiars i pel qual es modifica el Reial decret 389/1998, de 13 de març, pel qual es regula la investigació dels accidents i incidents d'aviació civil.
- Protocol de coordinació per a l'assistència a les víctimes d'accidents d'aviació civil i els seus familiars, aprovat per la Resolució de 14 de maig de 2014, de la Subsecretaria de l'Interior.
- Reial decret 1167/1995, de 7 de juliol, sobre règim d'ús dels aeròdroms utilitzats conjuntament per una base aèria i un aeroport i de les bases aèries obertes al trànsit civil.
- Reial decret 1919/2009, d'11 de desembre, pel qual es regula la seguretat aeronàutica a les demostracions aèries civils.
- Decisió 1313/2013/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de desembre de 2013, relativa a un mecanisme de protecció civil de la Unió.
- Reglament (UE) núm. 2018/1139 del Parlament Europeu i del Consell, de 4 de juliol de 2018, sobre normes comunes en l'àmbit de l'aviació civil i pel qual es crea una Agència de la Unió Europea per a la Seguretat Aèria i pel qual es modifiquen els reglaments (CE) núm. 2111/2005, (CE) núm. 1008/2008, (UE) núm. 996/2010, (CE) núm. 376/2014 i les directives 2014/30/UE i 2014/53/UE del Parlament Europeu i del Consell i es deroguen els reglaments (CE) núm. 552/2004 i (CE) núm. 216/2008 del Parlament Europeu i del Consell i el Reglament (CEE) núm. 3922/91 del Consell.
- Reglament d'execució (UE) núm. 1035/2011 de la Comissió, de 17 d'octubre de 2011, pel qual s'estableixen els requisits comuns per a la prestació de serveis de navegació aèria i es modifiquen el Reglament (CE) núm. 482/2008 i el Reglament (UE) núm. 691/2010.
- Reglament d'execució (UE) núm. 923/2012 de la Comissió, de 26 de setembre de 2012, pel qual s'estableixen el Reglament de l'aire i les disposicions operatives comunes per als serveis i procediments de navegació aèria, i pel qual es modifiquen el Reglament d'execució (UE) núm. 1035/2011 i els reglaments (CE) núm. 1265/2007, (CE) núm. 1794/2006, (CE) núm. 730/2006, (CE) núm. 1033/2006 i (UE) núm. 255/2010.
- Reglament d'execució (UE) 2017/373 de la Comissió, d'1 de març de 2017, pel qual s'estableixen els requisits comuns per als proveïdors de serveis de gestió del trànsit aeri/navegació aèria i altres funcions de la xarxa de gestió del trànsit aeri i la seva supervisió, pel qual es deroguen el Reglament (CE) núm. 482/2008 i els reglaments d'execució (UE) núm. 1034/2011, (UE) núm. 1035/2011 i (UE) núm. 2016/1377, i pel qual es modifica el Reglament (UE) núm. 677/2011.
- Reial decret 1919/2009, d'11 de desembre, pel qual es regula la seguretat aeronàutica a les demostracions aèries civils.
- Reial decret 1196/2003, de 19 de setembre, pel qual s'aprova la Directriu bàsica de protecció civil per al control i la planificació davant el risc d'accidents greus en què intervenen substàncies perilloses.
- Reial decret 601/2016, de 2 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de la circulació aèria operativa.

– Resolució de 20 de novembre de 2018, de la Direcció General d'Aviació Civil, per la qual es publiquen les instruccions tècniques per al transport segur de mercaderies perilloses per via aèria.

2. Elements bàsics per a la planificació

2.1 Anàlisi de riscos: les anàlisis de riscos d'accidents d'aeronaus s'han d'efectuar tenint en compte l'experiència internacional, a partir de la tipologia de les aeronaus, les instal·lacions aeronàutiques i els seus voltants o altres zones del territori nacional, i determinant els possibles escenaris d'emergència que, previsiblement, s'hi podrien produir, inclòs l'efecte dòmino amb altres instal·lacions i elements vulnerables.

Així mateix, s'hi han de tenir en compte els riscos de les instal·lacions aeronàutiques no relacionats amb accidents d'aeronaus. Tot això, de conformitat amb el que especifica l'annex.

2.2 Recerca i localització d'aeronaus sinistrades: sense perjudici del que estableixen els acords de serveis de recerca i salvament subscrits per Espanya, el Servei de Recerca i Salvament Aeri de l'Exèrcit de l'Aire té per objecte proporcionar qualsevol ajuda possible a les aeronaus en perill o sinistrades i als supervivents dels accidents d'aviació dins de les regions d'informació de vol espanyoles i, fora d'aquestes, quan sigui sol·licitat especialment o s'hagi establert així mitjançant acords internacionals.

En general, els primers a tenir coneixement d'una possible situació d'emergència aeronàutica han de ser els serveis de trànsit aeri, que l'han de notificar, segons el tipus d'incident, al centre coordinador de salvament que correspongui, de conformitat amb el que disposa el Reglament de circulació aèria.

En altres casos, ha de ser el centre coordinador de salvament qui rebí un missatge d'activació d'una radiobalisa aeronàutica.

Per això, mentre no es tingui constància fefaent de la producció d'un accident aeri i la seva localització exacta, la direcció i coordinació de les operacions de recerca i salvament de les aeronaus en perill o sinistrades correspon al Servei de Recerca i Salvament Aeri.

En cas que es produeixi un accident aeri en aigües marítimes, el Servei de Recerca i Salvament Aeri pot sol·licitar la participació de mitjans marítics i aeris d'altres serveis, com el SASEMAR.

2.3 Notificació: els serveis de trànsit aeri i els centres coordinadors de salvament han d'informar els òrgans competents de protecció civil de tots els incidents i accidents que requereixin o comportin la possibilitat real que puguin arribar a requerir la recerca, la localització, el rescat o l'assistència a l'aeronau en perill i/o accidentada, i que pugui necessitar la participació dels mitjans i recursos del Sistema Nacional de Protecció Civil.

Les fases de recerca i localització d'una possible aeronau en situació d'emergència es poden descriure de la manera següent:

– INCERFA: emergència aeronàutica que es caracteritza per l'existència d'una certa possibilitat que s'hagi produït o es pugui produir un accident aeri. Aquesta situació podria evolucionar al tipus «ALERFA», «DETRESFA» o al tipus «accident aeri».

– ALERFA: emergència aeronàutica caracteritzada per la possibilitat real que s'hagi produït o es pugui produir un accident aeri. Aquesta situació pot implicar la realització d'operacions de recerca, dirigides i coordinades pel Servei de Recerca i Salvament Aeri, per localitzar l'aeronau sinistrada. Aquesta situació podria evolucionar al tipus «DETRESFA» o al tipus «accident aeri».

– DETRESFA: emergència aeronàutica caracteritzada per una alta probabilitat que s'hagi produït un accident aeri. Aquesta situació implica la realització d'operacions de recerca, dirigides i coordinades pel Servei de Recerca i Salvament Aeri, per localitzar l'aeronau sinistrada. Si es confirma que l'alarma és real, passa al tipus «accident aeri».

– ACCIDENT AERI: implica la possible realització d'operacions de recerca i salvament de l'aeronau accidentada, així com de les persones que es puguin haver vist afectades per l'accident.

En cas que sigui necessari, els serveis de trànsit aeri han de procedir a la notificació de l'accident:

- Al centre coordinador de salvament (RCC) de responsabilitat.
- Als gestors de les instal·lacions aeronàutiques d'origen i destinació de l'aeronau.
- Als òrgans competents en matèria de protecció civil de les comunitats autònomes en l'àmbit territorial de les quals s'hagi localitzat l'aeronau, si s'escau, així com als òrgans autonòmics competents on estiguin ubicades les instal·lacions aeronàutiques d'origen i destinació.
- A l'Oficina d'Assistència a Víctimes d'Accidents Aeris del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.
- A la Direcció General de Protecció Civil i Emergències, a través del Centre Nacional de Seguiment i Coordinació d'Emergències (CENEM), el qual ha de traslladar aquesta comunicació de la situació a les delegacions i subdelegacions del Govern corresponents.

Per al cas en què no es pugui localitzar l'aeronau i, en conseqüència, no es pugui confirmar l'ocurrència d'un accident aeri, les notificacions a què fa referència el paràgraf anterior les ha de dur a terme el Servei de Recerca i Salvament Aeri.

En el cas d'emergències en una instal·lació aeronàutica, és el gestor de la instal·lació esmentada l'obligat a notificar-les a l'òrgan competent en matèria de protecció civil de la comunitat autònoma en què aquesta instal·lació estigui ubicada i al CENEM, el qual ha de transmetre aquesta informació a les delegacions/subdelegacions del Govern respectives.

Sempre que hi estiguin involucrades aeronaus, la notificació ha de contenir, com a mínim, la informació següent:

- La tipologia en què es classifica l'emergència (d'acord amb el que especifica el punt 2.5).
- Les accions preses.
- Les necessitats de suport i coordinació.
- El lloc i les coordenades geogràfiques.
- La ruta prevista (origen i destinació).
- El tipus d'aeronau (sempre que es disposi d'aquesta informació).
- El número de vol (sempre que es disposi d'aquesta informació).
- La companyia aèria (sempre que es disposi d'aquesta informació).
- El nombre de persones a bord (sempre que es disposi d'aquesta informació).
- El nombre de persones a bord amb necessitats especials (sempre que es disposi d'aquesta informació).
- L'última localització coneguda de l'aeronau.
- El tipus de mercaderia a bord (sempre que es disposi d'aquesta informació).

2.4 Actuacions bàsiques a considerar en els plans: en els plans especials s'han de preveure, d'acord amb les especificacions funcionals corresponents a cada nivell de planificació, les actuacions necessàries per a la protecció de persones, béns i el medi ambient en cas d'emergència i, fonamentalment, les següents:

- El sistema d'informació, avisos i alertes davant incidents, accidents i emergències en la instal·lació aeronàutica o els seus voltants.
- La delimitació de zones d'actuació i control d'accessos.
- L'extinció d'incendis i el salvament de persones.
- El socors i els primers auxilis a persones víctimes de l'accident.
- L'evacuació, el transport sanitari, l'hospitalització i la identificació de ferits.
- L'assistència a familiars de les víctimes, segons el que estableix el Protocol de coordinació per a l'assistència a les víctimes d'accidents de l'aviació civil i els seus familiars.
- La informació a les autoritats i als ciutadans en general, a través dels mitjans de comunicació social.
- El manteniment de la seguretat pública.

– Els sistemes de coordinació amb la instal·lació aeronàutica en cas que aquest hagi de romandre operatiu, en cas que l'emergència hagi tingut lloc a les instal·lacions esmentades.

En tot cas, els diferents plans, estatal, autonòmic i, si s'escau, municipal, han de tenir en compte, en totes les seves fases, les diferents necessitats de les persones amb discapacitat i altres grups en situació de vulnerabilitat, i han d'establir protocols d'actuació específics per garantir-ne l'assistència i la seguretat.

Depenent de les característiques i activitats dutes a terme en la instal·lació aeronàutica de què es tracti, s'hi han de considerar altres activitats d'emergència, com ara les necessàries per fer front al risc de substàncies tòxiques, explosives o radiològiques.

Així mateix, l'organització del Pla ha de facilitar la realització, per altres organitzacions, d'activitats lligades a la situació d'emergència, com ara:

- La identificació de morts.
- La investigació tècnica i judicial.
- La gestió de l'activitat aeronàutica.

2.5 Fases i situacions operatives dels plans especials de comunitat autònoma: en cas que es declari l'activació d'un pla especial, la determinació de l'establiment de les fases i situacions operatives que, si s'escau, correspongui s'ha de fer en funció de les previsions de risc, de gravetat, de l'àmbit territorial afectat, i de la capacitat per respondre a les conseqüències de l'emergència o la catàstrofe.

a) Valoració de la gravetat de l'emergència: la valoració de la gravetat de l'emergència aeronàutica d'aviació civil permet establir les fases i situacions operatives per a la gestió de les emergències, les quals han d'estar previstes en els diferents plans.

Aquesta valoració s'ha de fer tenint en compte els efectes produïts sobre persones, béns i el medi ambient i els altres que es prevegi que es poden produir en funció, d'una banda, de les circumstàncies que concorren en l'incident/accident i, de l'altra, de les característiques i el tipus d'aquest.

Les circumstàncies a valorar són:

- El lloc de l'incident/accident.
- El tipus d'aeronau.
- El nombre de víctimes.
- La naturalesa i la perillositat de l'incident/accident.
- La presència de mercaderies perilloses a bord i/o combustible.
- La possibilitat d'efecte dòmino.
- La població, les edificacions i altres elements vulnerables circumdants.
- L'entorn mediambiental.
- Les condicions meteorològiques.

Les emergències aeronàutiques d'aviació civil es classifiquen fonamentalment en els tipus següents:

- Emergències amb implicació d'aeronaus:
  - Emergència d'una aeronau en una zona A d'una instal·lació aeronàutica.
  - Emergència d'una aeronau en una zona E d'una instal·lació aeronàutica (pot incloure una zona del mar).
    - Emergència d'una aeronau en altres zones del territori espanyol.
    - Emergència d'una aeronau en altres zones del mar territorial espanyol.
    - Emergència d'una aeronau a l'estranger amb origen i/o destinació al territori espanyol.
    - Emergència d'una aeronau en zones de l'espai aeri de responsabilitat assignades a Espanya, fora del territori o del mar territorial.

- Emergències sense implicació d'aeronaus en instal·lacions aeronàutiques:
  - Emergències en edificis.
  - Actes d'interferència il·lícita.
  - Catàstrofes per amenaces naturals.
  - Emergències en què es veuen involucrades mercaderies perilloses.
  - Emergències sanitàries (incloses les emergències de salut pública d'importància internacional).

- Emergències mixtes.

b) Fases i situacions operatives d'emergència: mitjançant la consideració de les circumstàncies enumerades anteriorment, i en funció de les necessitats d'intervencions derivades de les característiques de l'emergència i de les seves conseqüències ja produïdes o previsibles, el director del Pla especial ha de declarar la situació que correspongui, de conformitat amb els criteris següents:

b.1) Fase de preemergència: és la referida als casos en què:

- L'emergència no s'ha confirmat, però hi ha la possibilitat real que s'hagi produït un accident d'aeronau, i, per tant, pot implicar la realització d'operacions de recerca per localitzar l'aeronau afectada. Es manté la comunicació amb els centres coordinadors de salvament per fer el seguiment de l'evolució del succés.

- Les emergències ocorren dins d'una instal·lació aeronàutica i poden ser controlades pels mitjans propis de la instal·lació, o pot ser necessari prestar suport mitjançant la intervenció de serveis d'emergència externs, però no es considera necessària l'activació del Pla especial en fase d'emergència. En aquest cas, si es tracta d'instal·lacions militars, s'ha de seguir el que estableix el procediment de coordinació entre les autoritats civils i militars.

- Les emergències d'aeronaus ocorregudes fora de la instal·lació aeronàutica, que no donin lloc a l'existència de múltiples víctimes, o no signifiquin danys importants en les infraestructures o el medi ambient, i no es considera necessari l'activació del Pla especial en fase d'emergència.

- Es rebí informació que es pugui posar en perill o ja s'hagi posat en perill la seguretat d'una aeronau en vol.

- Altres emergències aeronàutiques com, per exemple, les derivades d'actes d'interferència il·lícita o amb repercussió en la salut pública internacional, que puguin arribar a requerir les actuacions de suport del Sistema Nacional de Protecció Civil.

b.2) Fase d'emergència: és la referida a emergències confirmades per un accident d'aeronau que donen lloc a l'existència de múltiples víctimes i/o danys materials de consideració diversa o a l'ocurrència d'una emergència en instal·lacions aeronàutiques, o en bases militars obertes al trànsit civil que no poden ser ateses amb l'eficàcia suficient mitjançant la intervenció dels serveis del sistema ordinari d'atenció d'emergències que preveu el Pla d'autoprotecció de la instal·lació o el Pla d'emergència de la base aèria, si s'escau. En aquesta fase s'activa el Pla especial i es constitueixen els òrgans de suport a la direcció d'aquest.

Segons la gravetat i l'extensió dels danys produïts, en aquesta fase es poden distingir tres situacions operatives:

- Situació 1. Referida a les emergències que poden ser controlades amb els mitjans d'intervenció que preveu el Pla especial, i la direcció de l'emergència és assumida pel responsable que preveu el Pla esmentat.

- Situació 2. Referida a les emergències en què, per controlar-les o per posar en pràctica les mesures necessàries de protecció, es considera necessària la intervenció de mitjans externs a l'àmbit d'aplicació del Pla especial, en particular la incorporació de

mitjans de l'Administració General de l'Estat o internacionals. La direcció de l'emergència segueix sent assumida pel responsable que preveu el Pla esmentat.

– Situació 3. L'emergència és de tal envergadura que, d'acord amb el que estableix la Llei 17/2015, de 9 de juliol, el ministre de l'Interior declara l'emergència d'interès nacional i la direcció operativa de l'emergència és assumida pel general en cap de la Unitat Militar d'Emergències. En aquesta situació, el delegat del Govern a la comunitat autònoma ha d'assumir la direcció col·legiada de l'emergència en el Comitè de Direcció que estableix el Pla especial.

b.3) Fase de recuperació: fase consecutiva a la d'emergència, que es prolonga fins al restabliment de les condicions mínimes imprescindibles per al retorn a la normalitat en la població, el medi ambient i els béns de les àrees afectades per l'accident.

Durant aquesta fase s'han de dur a terme les primeres tasques de rehabilitació a les zones esmentades, consistents fonamentalment en la reparació dels danys més rellevants soferts per les infraestructures dels transports, de les telecomunicacions i del subministrament d'aigua, electricitat i combustibles.

– Així mateix, també s'ha de procedir a la coordinació amb les actuacions de l'Oficina d'Assistència a Víctimes d'Accidents Aeris (OAV) del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.

3. Estructura general i contingut mínim de la planificació de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil

3.1 Característiques bàsiques: als efectes d'aquesta Directriu, es consideren els nivells de planificació següents: estatal, de comunitat autònoma i d'àmbit local.

Per assegurar una resposta eficaç en la protecció de persones i béns davant situacions d'emergència en què pugui entrar en joc l'interès nacional, es requereix que els plans elaborats en els nivells al·ludits:

– Disposin dels òrgans i procediments de coordinació que facin possible integrar-los en un conjunt plenament operatiu i susceptible d'una aplicació ràpida.

– Estableixin les relacions funcionals necessàries entre les organitzacions dels plans de nivell diferent, a fi de facilitar la col·laboració entre aquestes, en els casos en què sigui necessari.

En la planificació de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil s'ha de tenir en compte:

1. Els plans especials han de disposar de protocols d'actuació específics en les fases diferents que garanteixin una assistència adequada a persones amb discapacitat i a altres col·lectius en situació de vulnerabilitat. Així mateix, aquests plans han de contenir procediments de mobilització i actuació dels recursos necessaris per resoldre les necessitats de les persones amb discapacitat i així garantir una assistència eficaç, i han de preveure mesures i recursos específics que garanteixin l'accessibilitat universal.

2. Els plans especials han de contenir programes d'informació preventiva i d'alerta que permetin a tots els ciutadans adoptar les mesures oportunes. Aquests programes han de tenir els formats adequats i els mecanismes necessaris perquè siguin accessibles i comprensibles per a les persones amb discapacitat i altres col·lectius en situació de vulnerabilitat. Quan la tasca informativa es dirigeixi a víctimes o familiars de víctimes amb discapacitat, s'ha de dur a terme amb les adaptacions necessàries i, si s'escau, amb l'ajuda de personal especialitzat.

3. Els diferents serveis d'intervenció en emergències han de rebre formació específica per atendre els col·lectius esmentats tenint en compte les característiques i necessitats especials que poden presentar.

Així mateix, han de formar part d'aquesta estructura general de nivells de planificació els plans d'autoprotecció de les instal·lacions aeronàutiques ubicades en el territori espanyol, que s'han de coordinar i integrar amb els plans de protecció civil.

3.2 El Pla estatal de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil.

3.2.1 Concepte: el Pla estatal de protecció civil davant emergències aeronàutiques d'aviació civil (d'ara endavant, Pla estatal) és un pla complementari dels plans especials en el qual s'estableixen l'organització i els procediments d'actuació dels recursos i serveis de l'Estat que siguin necessaris per assegurar una resposta eficaç del conjunt de les administracions públiques, davant emergències aeronàutiques en què estigui present l'interès nacional, així com els mecanismes de suport als plans generals de comunitats autònomes en cas que aquests ho requereixin.

3.2.2 Funcions bàsiques: les funcions bàsiques del Pla estatal són les següents:

a) Preveure l'estructura organitzativa que permeti la direcció i coordinació del conjunt de les administracions públiques en emergències aeronàutiques en què estigui present l'interès nacional.

b) Establir els mecanismes i procediments de suport als plans especials de comunitats autònomes en els supòsits que ho requereixin.

c) Establir i mantenir un banc de dades sobre capacitats mobilitzables en emergències aeronàutiques en què estigui present l'interès nacional, així com per mobilitzar-les en emergències en què sigui necessari el suport als plans especials de comunitats autònomes, a sol·licitud dels òrgans competents d'aquestes.

d) Preveure els mecanismes de sol·licitud i recepció i, si s'escau, aportació d'ajuda internacional per al seu ús en emergències aeronàutiques, en aplicació del mecanisme de protecció civil de la Unió Europea, i els convenis i tractats internacionals.

e) Establir i mantenir la base nacional de dades sobre emergències aeronàutiques amb conseqüències als efectes de protecció civil, que forma part de la Xarxa Nacional d'Informació de Protecció Civil, que preveu l'article 9 de la Llei 17/2015, de 9 de juliol.

f) Altres funcions que pugui assignar el ministre de l'Interior.

En el desplegament de totes les seves funcions bàsiques, el Pla estatal ha de tenir en compte les necessitats diferents de les persones amb discapacitat, i altres col·lectius en situació de vulnerabilitat, i ha d'establir els protocols d'actuació específics per garantir-ne l'assistència i la seguretat.

3.2.3 Contingut mínim: el Pla estatal ha d'establir l'organització i els procediments que permetin el desplegament eficaç de les funcions bàsiques que enumera l'apartat 3.2.2 d'aquesta Directriu, i s'ha d'ajustar als apartats següents:

3.2.3.1 Objecte i àmbit: n'ha de quedar especificat l'objecte, d'acord amb l'apartat 3.2.2, i el seu àmbit d'aplicació és la totalitat del territori nacional i l'espai aeri de responsabilitat. No obstant això, el seu abast es pot estendre, pel que fa a l'atenció a persones, a vols que tinguin l'origen o la destinació en el territori nacional.

3.2.3.2 Sistema de notificació: el Pla estatal ha de contenir una descripció detallada del sistema de notificació i ha d'identificar els serveis competents encarregats de materialitzar les notificacions que esmenta l'apartat 2.3.

3.2.3.3 Situacions operatives del Pla estatal: el Pla estatal ha de contenir una descripció de les condicions en què estigui el Pla, que es poden caracteritzar d'acord amb les situacions següents: informació i seguiment, coordinació i suport, interès nacional, així com de l'autoritat responsable de la seva declaració.

3.2.3.4 Estructura i organització: poden formar part de l'organització i l'estructura derivada del Pla estatal tots els organismes, òrgans i ens de l'Administració General de l'Estat i de les comunitats autònomes que, per llurs activitat, mitjans o recursos, puguin intervenir en emergències aeronàutiques i en la reducció dels riscos que se'n puguin derivar per a persones i béns.

a) Direcció i coordinació del Pla estatal: correspon al ministre de l'Interior l'exercici de les funcions que li atribueix l'article 34 de la Llei 17/2015, de 9 de juliol, i, en particular, la declaració d'interès nacional, així com, en aquest cas, exercir la direcció superior de les actuacions d'emergència, utilitzant l'organització del Pla estatal, així com les previsions dels plans especials de comunitats autònomes i d'entitats locals que siguin aplicables.

En cas d'emergència d'interès nacional, el general en cap de la Unitat Militar d'Emergències n'ha d'assumir la Direcció Operativa, d'acord amb el que estableix el Protocol d'intervenció de la Unitat Militar d'Emergències.

Quan el Pla estatal inclogui previsions que impliquin la coordinació de mitjans autonòmics per l'Administració General de l'Estat, entre aquestes previsions s'han d'incloure les condicions organitzatives que garanteixin que les indicacions als empleats públics autonòmics es cursin a través dels seus comandaments naturals, de conformitat amb el que assenyali a aquest efecte la conselleria o el departament corresponent.

b) Funcions de suport del Pla estatal als òrgans de direcció dels plans especials de comunitats autònomes: l'Administració General de l'Estat ha de col·laborar en la resolució de les emergències no declarades d'interès nacional, i ha de prestar suport als òrgans de les comunitats autònomes als quals correspongui la direcció d'aquestes, amb l'aportació de mitjans i recursos de la seva titularitat que estiguin disponibles, quan aquelles ho sol·licitin. La Direcció General de Protecció Civil i Emergències ha de facilitar la realització d'aquestes actuacions, a través del Comitè Estatal de Coordinació (CECO). Als delegats i subdelegats del Govern els correspon facilitar la mobilització de mitjans estatals que estiguin ubicats dins del seu àmbit territorial, sense perjudici de les normes específiques relatives a la intervenció de les Forces Armades.

Les autoritats competents en matèria de protecció civil de les comunitats autònomes poden sol·licitar la col·laboració de les Forces Armades al Ministeri de l'Interior, que, un cop valorats la dimensió i gravetat de l'emergència i els mitjans disponibles per fer-hi front, ha de requerir, si s'escau, la col·laboració esmentada al Ministeri de Defensa.

La sol·licitud d'ajuda internacional, si s'escau, una vegada esgotades les possibilitats d'incorporació de mitjans nacionals, l'ha d'efectuar el Ministeri de l'Interior, d'acord amb els procediments establerts.

c) CECO: el CECO té caràcter d'òrgan col·legiat, d'acord amb el que estableix l'article 22.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

El CECO, adscrit al Ministeri de l'Interior a través de la Direcció General de Protecció Civil i Emergències, té la composició següent:

- President: la persona titular de la Subsecretaria de l'Interior.
- Vicepresident: la persona titular de la Direcció General de Protecció Civil i Emergències.

– Vocals: un representant de cadascun dels òrgans i organismes següents:

- Direcció General de Política de Defensa.
- Departament de Seguretat Nacional.
- Direcció General de la Policia.
- Direcció General de la Guàrdia Civil.
- Direcció General de Trànsit.
- Direcció General d'Aviació Civil.
- Agència Estatal de Seguretat Aèria.

– Unitat d'Emergències i Coordinació i Gestió de Crisis del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.

- Secretaria General de Coordinació Territorial.
- Direcció General d'Espanyols a l'Exterior i d'Afers Consulars.
- Quan les circumstàncies ho requereixin i a instàncies del president del CECO, s'hi poden incorporar representants d'altres òrgans directius i organismes, amb una rellevància especial en els temes de què cal tractar.

– Secretari: la persona titular de la Sub-direcció General de Prevenció, Planificació i Emergències de la Direcció General de Protecció Civil i Emergències, amb veu, però sense vot.

El funcionament del CECO s'ha d'atendre amb els mitjans personals, tècnics i pressupostaris assignats a la Direcció General de Protecció Civil i Emergències, i el CENEM d'aquesta Direcció General constitueix l'òrgan de suport quan es procedeixi a activar-lo.

Les funcions del CECO són les següents:

- Coordinar les mesures a adoptar per a la mobilització i l'aportació de tots els mitjans i recursos que, estant ubicats fora de l'àmbit territorial de la comunitat autònoma afectada, siguin necessaris per a l'atenció de la situació d'emergència.
- Prestar assessorament tècnic quan sigui requerit per la direcció de l'emergència.
- Coordinar l'actuació dels suports exteriors de caràcter internacional en cas que siguin requerits.
- Analitzar i valorar amb periodicitat anual l'estat organitzatiu i d'operativitat del Pla estatal, així com els sistemes de coordinació amb els plans de les comunitats autònomes, a fi de proposar les millores que siguin necessàries.
- Donar suport al Centre d'Atenció a Familiars (CAF) amb la mobilització tant de mitjans humans i materials com de recursos per al seu funcionament òptim.

3.2.3.5 Operativitat: en el Pla estatal s'han d'establir els procediments i mecanismes operatius que permetin el desplegament de les seves funcions amb la màxima eficàcia possible. Aquests es refereixen bàsicament a:

- L'activació del Pla estatal.
- La recerca i localització d'aeronaus sinistrades.
- La notificació d'accidents i incidents d'aeronaus als òrgans competents en protecció civil.
- La mobilització de mitjans de titularitat estatal i la sol·licitud de col·laboració de mitjans d'altres comunitats autònomes a través del Pla estatal.
- Les sol·licituds d'intervenció i replegament de la Unitat Militar d'Emergències.
- La incorporació de mitjans i recursos internacionals cridats a col·laborar en el territori nacional.

3.2.3.6 Implantació i manteniment del Pla estatal: el Pla estatal ha de contenir un pla d'implantació i manteniment del mateix Pla, mitjançant el disseny d'un programa de formació pràctica contínua d'intervinents i que permeti la realització d'exercicis i simulacres que facilitin la millora contínua del Pla.

3.2.3.7 Aprovació del Pla estatal: el Pla estatal l'ha d'aprovar el Consell de Ministres, a proposta del ministre de l'Interior, i amb l'informe previ del Consell Nacional de Protecció Civil.

3.3 Els plans especials de protecció civil de comunitats autònomes davant emergències aeronàutiques d'aviació civil.

3.3.1 Concepte: el Pla especial ha d'establir el marc orgànic i funcional i els procediments d'actuació per fer front a les emergències aeronàutiques d'aviació civil, així com a les emergències que es produeixen en instal·lacions aeronàutiques, dins del territori de la comunitat autònoma implicada. No és aplicable a les zones fora del seu àmbit territorial, excepte pel que fa a les zones que cobreixen els voltants de les instal·lacions aeronàutiques (zona E) i que afectin una altra comunitat autònoma o un país veí, en les quals els procediments d'actuació s'han de limitar a la coordinació amb les administracions implicades, així com les obligacions derivades del protocol d'assistència a víctimes i familiars d'accidents aeris.

S'han d'integrar en el Pla especial els plans d'àmbit local davant el risc d'emergències aeronàutiques d'aviació civil (d'ara endavant, plans locals) que estiguin inclosos en l'àmbit territorial d'aquell, així com els plans d'autoprotecció de les instal·lacions aeronàutiques del seu territori.

En cas que la comunitat autònoma no disposi d'un Pla especial, les disposicions relatives a la gestió d'emergències aeronàutiques d'aviació civil s'han de regir d'acord amb el que disposen els plans territorials respectius de protecció civil.

3.3.2 Funcions bàsiques: les funcions bàsiques dels plans especials de comunitats autònomes són:

- a) Identificar i elaborar procediments operatius de notificació, intervenció, gestió i coordinació de les emergències aeronàutiques d'aviació civil, ocorreguts dins del territori de la comunitat autònoma.
- b) Zonificar el territori en funció del risc d'ocurrència d'emergències aeronàutiques i elaborar procediments d'informació a la població afectada potencialment per aquestes situacions. Aquesta informació ha de ser plenament accessible a les persones amb discapacitat de qualsevol tipus i als col·lectius més vulnerables.
- c) Preveure els procediments de coordinació amb les diferents administracions públiques, els centres de coordinació i els diferents serveis públics i privats que intervenen en les diferents fases d'una emergència.
- d) Establir els mecanismes de coordinació amb les organitzacions de les administracions locals del seu àmbit territorial i definir criteris per a l'elaboració dels plans d'actuació d'àmbit local d'aquestes.
- e) Establir els mecanismes de coordinació amb els plans d'autoprotecció o emergència de les instal·lacions aeronàutiques ubicades en el territori de la comunitat autònoma.
- f) Preveure els procediments de coordinació amb el Pla estatal per garantir-ne la integració adequada.
- g) Establir l'estructura adequada per donar cobertura al que estableix el protocol d'assistència a víctimes i familiars d'accidents aeris.

En el desplegament de totes les seves funcions bàsiques, els plans especials han de tenir en compte les diferents necessitats de les persones amb discapacitat i altres col·lectius en situació de vulnerabilitat, i han d'establir els protocols d'actuació específics per garantir-ne l'assistència i la seguretat.

3.3.3 Contingut mínim: els plans especials han de tenir el contingut mínim següent:

3.3.3.1 Objecte i àmbit: en el Pla especial s'ha de fer constar el seu objecte, que ha de ser concordant amb el que estableix l'apartat 3.3.1.

3.3.3.2 Zonificació: el Pla especial ha de contenir un apartat destinat a quantificar i localitzar tots els aspectes relatius al territori de la comunitat autònoma que siguin rellevants per fonamentar l'anàlisi de risc d'ocurrència d'emergències aeronàutiques, als efectes de protecció civil.

D'acord amb la zonificació efectuada, el Pla especial ha d'especificar, si s'escau, els àmbits geogràfics per als quals els municipis o les agrupacions de municipis compresos en aquells han d'elaborar els seus plans locals corresponents sense perjudici que, a criteri de les autoritats locals corresponents, es puguin confeccionar plans per a àmbits territorials diferents dels anteriors.

La zonificació territorial s'ha de plasmar en mapes confeccionats sobre cartografia oficial d'escala adequada, que han de figurar com a documents annexos al Pla.

3.3.3.3 Estructura i organització: el Pla especial ha d'especificar l'organització jeràrquica i funcional segons la qual s'han de portar a terme i s'han de dirigir les actuacions, per al desplegament adequat de les funcions que descriu l'apartat 3.3.2, d'acord amb els criteris següents:

- a) Òrgans de direcció: en el Pla especial s'ha d'establir l'òrgan que n'exerceixi la direcció, al qual correspon la seva activació, decidir les actuacions més convenientes per fer

front a l'emergència i determinar el final d'aquesta, en la mesura que no hagi estat declarada d'interès nacional.

Aquestes funcions les ha de dur a terme la direcció del Pla, dins del Comitè de Direcció corresponent, en les situacions d'emergència que ho requereixin.

El Pla especial ha d'especificar l'autoritat o les autoritats de la comunitat autònoma i de la Delegació del Govern que han de formar part del Comitè de Direcció que es constitueixi per a cada cas, així com les funcions que, en relació amb la direcció d'emergències, tinguin atribuïdes.

En tot cas, correspon a l'òrgan competent en matèria de protecció civil de la comunitat autònoma la mobilització i coordinació dels recursos titularitat d'aquesta.

b) Òrgans de suport: el Pla especial ha d'especificar, així mateix, la composició i les funcions dels òrgans de suport a l'òrgan de direcció del Pla (Comitè Assessor i Gabinet d'Informació), sense perjudici de les incorporacions que, en funció de les necessitats en situacions d'emergència, decideixi l'òrgan de direcció.

c) Òrgans d'intervenció: s'han d'establir diferents grups d'acció, les denominacions, les funcions, la composició i l'estructura dels quals han de quedar determinades en el Pla segons les seves necessitats i característiques.

3.3.3.4 Operativitat: el Pla especial ha d'adequar la seva organització i estructura en funció de les situacions operatives declarades per la direcció del Pla i ha d'establir els procediments operatius, que almenys han d'incloure:

- L'activació del Pla i la declaració de situacions segons l'apartat 2.5.
- El procediment de notificació.
- Els procediments d'intervenció.
- El procediment d'assistència a víctimes i familiars d'accidents d'aviació civil, segons el Reial decret 632/2013, de 2 d'agost.
- El procediment d'informació a la població.

3.3.3.5 Implantació, manteniment i actualització del Pla especial: en el Pla s'han de considerar les actuacions necessàries per garantir que els procediments d'actuació previstos siguin plenament operatius, així com llur actualització i manteniment al llarg del temps. Aquestes actuacions s'han de referir almenys a:

- Les comprovacions periòdiques sobre l'operativitat del Pla.
- El programa de formació del personal adscrit als grups d'intervenció.
- El programa d'exercicis i simulacres.
- El programa de revisió i actualització del Pla.

3.3.3.6 Coordinació del Pla especial amb els plans locals: el Pla especial ha d'establir els procediments necessaris de coordinació amb els plans d'àmbit local inclosos en el seu àmbit territorial, a fi d'aconseguir-ne la plena integració operativa en l'organització d'aquell.

3.3.3.7 Coordinació del Pla especial amb els plans d'autoprotecció d'instal·lacions aeronàutiques: el Pla ha d'establir els procediments a utilitzar pels gestors de les instal·lacions aeronàutiques per:

- Assegurar una informació immediata i detallada, als òrgans que preveu el Pla especial de comunitat autònoma, sobre les situacions de perill i de les emergències ocorregudes en aquestes instal·lacions o produïdes per accidents d'aeronaus a l'interior o als voltants d'aquestes.
- Permetre una mobilització ràpida de mitjans d'intervenció quan els previstos pel Pla d'autoprotecció siguin insuficients.
- Garantir una coordinació eficaç en les intervencions d'emergència dels recursos mobilitzats en l'àmbit del Pla especial i els propis del Pla d'autoprotecció.

Els aspectes a definir de manera coordinada, a través dels procediments que s'estableixin, han de ser almenys els següents:

- Els procediments de notificació.
- Les instal·lacions afectades i la definició de les zones d'influència dels plans d'aplicació.
- Els escenaris en què pot ser necessària l'activació del Pla especial en coordinació amb els plans d'autoprotecció de les instal·lacions aeronàutiques.
- La integració de les estructures de comandament dels plans d'autoprotecció en la del Pla especial.
- Els procediments de coordinació entre col·lectius dels plans d'autoprotecció i col·lectius del Pla especial.

3.3.3.8 Catàleg de capacitats: el Pla especial ha de contenir un capítol o annex destinat a detallar els mitjans i recursos materials i humans que hi estan adscrits i, si s'escau, les condicions de disponibilitat en situacions d'emergència.

3.3.3.9 Aprovació del Pla especial: l'aprovació del Pla l'ha de dur a terme l'òrgan competent de la comunitat autònoma, amb l'informe previ del Consell Nacional de Protecció Civil.

3.4 Coordinació entre el Pla estatal i els plans especials de comunitats autònomes.

3.4.1 Òrgans de coordinació i transferència de responsabilitats en la direcció d'emergències: en el supòsit d'una emergència aeronàutica en què s'hagi declarat l'interès nacional i, en conseqüència, qualificada la situació operativa 3 del Pla especial de comunitat autònoma, es fa necessària la constitució d'un Comitè de Direcció, integrat pel director del Pla especial de comunitat autònoma i el delegat del Govern. En aquest cas, correspon al delegat del Govern la funció de direcció del Pla especial de comunitat autònoma, de conformitat amb el que, per a aquest cas, estableixi el Pla estatal.

No obstant això, en funció de les característiques de l'emergència i la seva gravetat, el director del Pla especial de comunitat autònoma pot sol·licitar, si així ho preveu el Pla especial, la creació del Comitè de Direcció esmentat en cas de situació operativa 2.

En cas de constitució del Comitè de Direcció, i per al suport a l'exercici de les seves funcions, el Centre de Coordinació Operativa (CECOP) del Pla especial ha de quedar constituït com a Centre de Coordinació Operativa Integrat (CECOPI).

En cas que, a petició del director del Pla especial, es constitueixi el Comitè de Direcció en situació operativa 2, corresponen al director del Pla especial esmentat les funcions de direcció del Pla.

El Comitè de Direcció ha de comptar per a l'exercici de les seves funcions amb l'assistència d'un Comitè Assessor i un Gabinet d'Informació.

3.4.2 Informació sobre successos i previsions de risc: encara en les circumstàncies que no exigeixin la constitució dels òrgans a què es refereix el punt anterior, els procediments que s'estableixin en els plans han d'assegurar la màxima fluïdesa informativa entre aquests, tant sobre previsions de risc com sobre l'esdeveniment de successos que puguin incidir en l'activació o en el desenvolupament dels plans i de les operacions d'emergència.

Correspon als òrgans de direcció dels plans especials de comunitats autònomes facilitar, als òrgans que es prevegin en el Pla estatal, la informació sobre les situacions d'emergència en què se sol·liciti la intervenció de mitjans de l'Administració General de l'Estat.

3.5 Plans d'àmbit local davant el risc d'emergències de protecció civil: el Pla especial de la comunitat autònoma ha d'establir, dins del seu àmbit territorial respectiu i d'acord amb la planificació duta a terme en funció de l'anàlisi del risc, quines són les entitats locals que han d'elaborar plans d'actuació d'àmbit local davant el risc d'emergències de protecció civil, i ha de preveure les directrius per a l'elaboració dels plans esmentats, així com el

marc organitzatiu general que possibiliti la plena integració d'aquests en l'organització del Pla especial de la comunitat autònoma.

Els plans locals han de presentar, com a mínim, el contingut següent:

- a) Les característiques principals del Pla.
- b) Les responsabilitats.
- c) Les funcions bàsiques del Pla.
- d) La direcció del Pla.
- e) La coordinació entre plans.

Els plans municipals o d'altres entitats locals els han d'aprovar els òrgans de les corporacions respectives competents en cada cas i els ha d'aprovar la Comissió de Protecció Civil de la comunitat autònoma que correspongui.

4. Guia tècnica

Com a complement d'aquesta Directriu bàsica, l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA) ha d'elaborar una guia tècnica de caràcter recomanatori amb la finalitat d'harmonitzar, als efectes de protecció civil, els requisits exigits per la normativa sectorial aeronàutica respecte dels plans d'autoprotecció de les instal·lacions aeronàutiques, amb els plans de protecció civil que preveu aquesta Directriu.

ANNEX

Anàlisi de riscos

L'objecte d'aquesta anàlisi de riscos és:

- a) Identificar i avaluar els escenaris on poden ocórrer emergències aeronàutiques que puguin necessitar l'activació de plans de protecció civil.
- b) Identificar les zones del territori amb més risc d'ocurrència d'emergències aeronàutiques, i determinar les zones de planificació corresponents.
- c) Prevenir les conseqüències d'aquestes emergències, en la mesura que es pugui.

Aquesta anàlisi de riscos no preveu les mesures per a la reducció del risc que corresponen al Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana quant a les seves funcions d'ordenació, supervisió i inspecció de la seguretat del transport aeri i dels sistemes de navegació aèria i de seguretat aeroportuària, així com les mesures que, si s'escau, corresponguin als òrgans competents de les comunitats autònomes en relació amb les infraestructures aeronàutiques de la seva competència.

L'anàlisi de riscos consta de:

– La identificació de perills: l'enlairament i l'aterratge són les fases crítiques d'un vol. Les estadístiques mostren que són les fases en què es produeixen més emergències. Això significa que són les instal·lacions aeronàutiques i els seus voltants les zones on es produeixen habitualment les emergències, amb una perillositat diferent, des de petits incidents fins a incidents greus i accidents aeris amb víctimes mortals. En la identificació de perills s'han de tenir en compte, a més de les emergències d'aeronaus en instal·lacions aeroportuàries, les emergències en les instal·lacions esmentades no relacionades directament amb aeronaus, els tipus d'aeronaus i les entitats locals sobrevolats en les maniobres d'enlairament i aterratge dels aeròdroms fins al seu enllaç amb les diferents aerovies.

– Anàlisi de dades: un factor clau en l'anàlisi de riscos és la qualitat de la base de dades utilitzades en aquesta anàlisi. S'hi obtenen dades històriques sobre emergències aeronàutiques, així com dades i estadístiques d'organismes oficials. Una vegada obtingudes les dades, s'hi estableixen diferents criteris per elaborar la base de dades, per exemple: el període de temps considerat, els tipus d'accidents i emergències que no es

tenen en compte (helicòpters, aeronaus militars, interferència il·lícita, etc.). La base de dades inclou, per a cada emergència, la fase de vol, la localització, el tipus d'aeronau, les condicions meteorològiques, les conseqüències sobre les persones i el medi ambient, i les causes de l'emergència.

– Identificació d'escenaris d'emergència: del resultat de l'anàlisi de dades, l'estudi de les anàlisis de riscos dels plans d'autoprotecció de les instal·lacions aeronàutiques, i dels escenaris identificats en altres plans de protecció civil, se n'identifiquen els diferents escenaris de possibles emergències aeronàutiques.

– Avaluació del risc: de la identificació d'escenaris se'n determinen les zones de planificació en la mesura que tenen més risc de patir una emergència. No es tracta d'obtenir la probabilitat d'ocurrència d'una emergència, sinó d'avaluar quines són les zones del territori amb més probabilitat de veure's afectades en cas que es produeixi una emergència.

– Anàlisi de vulnerabilitat: es fa una estimació de la quantitat de població afectada en els diferents escenaris d'emergència considerats. Es defineixen i s'enumeren els elements vulnerables significatius que quedin dins de les zones d'afectació o de planificació en cada cas.